

||| månadens epiztel

En översikt över förra årets epizootimisstankar visar att av 134 undersökta fall var det fyra där man kunde

konstatera faktisk smitta. Rapporter börjar också komma in om allt fler insmuggade hundar från Serbien, ett land som klassas som högriskland när det gäller rabies. Epizteln är i detta nummer sammanställd av Mikael Propst, SVA.

EPIZOOTIMISSTANKAR 2013

Varje år hanteras hundratals epizootimisstankar av SVA, Jordbruksverket och länsstyrelserna. Misstankarna kommer främst in genom den generella övervakningen dvs klinisk övervakning i fält, obduktionsverksamheten och köttbesiktningen. Misstankar kan också komma in genom att reagenter, oftast serologiska, fångas upp i något av de olika riktade övervakningsprogrammen som Jordbruksverket finansierar.

Många misstankar kan i samråd med fältveterinären avskrivas utan särskild provtagning. För andra misstankar behövs provtagning för att avskriva eller bekräfta diagnosen. Hur kraftfullt Jordbruksverket väljer att agera vad gäller restriktioner och annan hantering beror främst på misstänkt sjukdom och misstankegrad. Vid uteslutande av diagnos, som är att betrakta som en övervakning, beläggs vanligen inte besättningen med restriktioner.

FYRA FALL AV EPIZOOTISJUKDOM

Under 2013 utreddes 134 misstankar om epizootisjukdom av SVAs olika laboratorier (Tabell 1). Här ingår alla de nämnda kategorierna av misstankar, utom de som avskrivits utan särskild provtagning. Av de 134 utredda misstankarna var fyra positiva: ett fall av mjältbrand och tre fall av atypisk scrapie, Nor98 (Tabell 2).

Mjältbrand

En kviga hittades död på bete i närheten av det område i Örebrotrakten där nötkreatur drabba-

Tabell 1. ANTAL UNDERSÖKTA FALL ELLER BESÄTTNINGAR/HÄGN MED EPIZOOTIMISSTANKAR 2013. KÄLLA: SVA.

Sjukdom	Undersökt	Bekräftad
Antrax	18	1
Rabies	8*	0
Aujezskys sjukdom (AD)	2	0
Brucellos	5	0
Porcine reproductive and respiratory syndrome (PRRS)	11**	0
Aviär influensa (AI)	13	0
Newcastlesjuka (ND)	18	0
Bovin spongiform encefalopati (BSE)	4***	0
Scrapie, klassisk och atypisk	4	3****
Infektiös bovin rinotrakeit/Infektiös pustulär vulvovaginit (IBR/IPV)	3	0
Klassisk svinpest (CSF)	4	0
Afrikansk svinpest (ASF)	3	0
Bluetongue (BT)	2	0
Tuberkulos (TB)	28*****	0
Paratuberkulos	6*****	0
Mul- & klövsjuka	2	0
West Nile fever	2	0
Vesikulär stomatit	1	0

* Varav två vilda djur.

** Varav två vilda djur.

*** I dessa misstankar ingår såväl kliniska misstankar som djur från särskild övervakning.

**** De tre bekräftade fallen gäller atypisk scrapie, dvs Nor98.

***** Misstankarna grundas på inledande undersökning för tuberkulos (direktmikroskopi).

***** För två av misstankarna är undersökningen ännu inte slutförd.

Tabell 2. ANTAL FALL/BESÄTTNINGAR DÅR EPIZOOTISK SJUKDOM KONSTATERATS I SVERIGE 2009–2013. KÄLLA: SVA OCH JORDBRUKSVERKET.

Sjukdom	2009	2010	2011	2012	2013
Newcastlesjuka, fjäderfä	1	-	3	-	-
Atypisk scrapie (Nor98)	2	4	3	3	3
PRRS	-	-	-	-	-
Bluetongue	-	-	-	-	-
Mjältbrand	-	-	2	-	1

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

des av mjältbrand 2011. Misstanken väcktes när veterinären skulle kontrollera kvigans ID-nummer inför obduktion, då lite okoagulerat blod rann från kroppsöppningarna. Kvigian gick inte till obduktion utan prov för mjältbrand togs istället, som bekräftade diagnosen. Hur kvigan smittats är okänt, men bakterierna visade stor likhet med dem från utbrottet 2011. Möjligen kan vilda djur ha fört med sig smittan.

Tre fall av atypisk scrapie/Nor98

De tre fallen av Nor98 upptäcktes i den rutinmässiga undersökning för TSE-sjukdom som görs på alla självdöda eller avlivade får som är äldre än 18 månader. De tre fåren kom från tre olika besättningar.

VALPSMUGGLING FRÅN SERBIEN

Jordbruksverket har under en tid fått rapporter om ett ökat antal smugglade hundvalpar från

Serbien (Figur 1). Serbien är ett icke listat land utanför EU som inte har ett fungerande kontrollsystem för rabies. Eftersom Serbien anses vara ett högriskland när det gäller rabies ser Jordbruksverket mycket allvarligt på den senaste utvecklingen. Alla valpar från Serbien som inte uppfyller införselkraven och som är under sex månader gamla avlivas om de påträffas inne i landet. Är de äldre än sex månader finns möjlighet till karantän i 120 dagar.

En valp som är yngre än sju månader gammal kan inte ha förts in i landet lagligt. För att uppfylla införselkraven ska valpen ha rabiesvaccinerats vid tre månaders ålder och därefter ska ett blodprov avseende antikroppar mot rabies tas efter 30 dagar. Tidigast 90 dagar efter att blodprovet har tagits kan valpen sedan få resa in i ett EU-land, förutsatt att den uppfyllde kraven på tillräcklig mängd antikroppar mot rabies.

Jordbruksverket vill uppmana alla klinikveterinärer att vara uppmärksamma på valpar med serbiska pass och veterinärintyg samt att vara noggranna med att kontrollera chipen på de valpar som kommer in till klinikerna. Valpen kommer från Serbien om chipnumret börjar med siffrorna 688, då detta är Serbiens landskod. Om en smugglad valp påträffas inne i landet är det mycket viktigt att Jordbruksverket omedelbart informeras om detta så att nödvändiga smittskyddsåtgärder kan vidtas. ■

FOTO: TULVVERKET

FIGUR 1. Allt fler fall av försök till smuggling av hundvalpar från Serbien upptäcks idag. Serbien anses vara ett högriskland när det gäller rabies.